1.1.Уран зохиолын сургалтын хэрэглэгдэхүүний төрөл, жагсаалт, шаардлага

Хүснэгт 1. Уран зохиолын сургалтын хэрэглэгдэхүүний товчоо (нэр, төрлөөр)

№	Хэрэглэгдэхүүний төрөл	Нийтлэг ангилал	Тоо							Нийт
			VI анги	VII анги	VIII анги	IX анги	X анги	XI анги	XII анги	
1	Хэвлэмэл материал	3	1	1	1	1	1	1	1	10
2	Биет үзүүлэн	3								3
3	Зурагт үзүүлэн	-	-	1	1	-	-	2	2	6
Нийт		6	1	2	2	1	1	3	3	19

Хүснэгт 2. Уран зохиолын нийтлэг хэрэглэгдэх сургалтын хэрэглэгдэхүүний жагсаалт, нэмэлт шаардлага, тоо хэмжээ

№	Хэрэглэгдэхүүний нэр	Хэрэглэгдэхүүний агуулга	Хэрэглэгдэхүүнд тавигдах шаардлага /хэмжээ, холбогдох стандарт, бусад/	Тоо хэмжээ
Хэвлэмэл материал				
1		**МААЗ-ын дээж бичиг** Ардын аман зохиолын бүх төрөл зүйлийг хамарсан, Түүх, соёл, уламжлал, хөгжлийн үнэт зүйлсийг агуулсан байна		Ангид 5
2	Ном	**Монголын уран зохиолын дээж 108 боть** Уран зохиолын бүх төрөл зүйлийг хамарсан байна. Шинээр танин мэдэж, асуудлыг эргэцүүлэн бодуулсан, гүн мэдрэмж сэтгэгдэл төрүүлсэн, зөв эрэг хандлага хүмүүжил олгох агуулгатай байна	Бага дунд боловсролын хэвлэмэл сурах бичигт тавих шаардлага MNS 5418:2008 Ном товхимолын формат, хуудасны хэмжээ, үсгийн хэмжээ, бүтэц зэрэгт “Хэвлэмэл бүтээгдэхүүнд тавих шаардлага 1 дүгээр хэсэг: Ном товхимол” MNS 5553-1:2005 стандартыг баримтална.	Ангид 5
3		**Монгол хэлний дэлгэрэнгүй тайлбар толь** Үгийн утгыг тайлбарлаж, ямар нэгэн хэлний хэл зүйн болон найруулга зүйн шинжийг тодорхойлж,		Ангид 5

DRAFT

		хэрэглэх жишээг хавсаргасан байна		
Биет үзүүлэн				
1	Биет үзүүлэн	Иж бүрэн монгол гэр (Хана, унь, тооно, хаалга, багана, дээвэр, туурга, цаваг гэх мэт)	Арга зүй: Стандартын дагуу хийгдсэн байх Хэмжээ: Стандарт хэмжээтэй байна. Барих, буулгах, ачих, чөдөрлөх, эмээллэх ... зэрэг зааварчилгаа, зураг схемтэй байна.	Сургуульд 1
2		Таван хошуу малын макет, иж бүрэн эдлэл хэрэглэлийн хамт (Бурантаг, ногт, хазаар, чөдөр, эмээл гэх мэт)		
3		Малчин хүний ажил хөдөлмөрийн багаж хэрэгсэл (хөхүүр, араг, шээзгий, савар, ноос ноолуур самнах хэрэгсэл гэх мэт)		

VI-XII ангиудын "Эхийн эмхэтгэл"-д эхүүд бүтнээрээ байх ба агуулга, хэмжээнээс шалтгаалж эх зохиол бүтэн орох боломжгүй бол цахимаар унших боломжийг хангасан /холбоос/ өгөгдсөн байх.

Хүснэгт 1. Уран зохиол (VI анги)-ын сургалтын хэрэглэгдэхүүний жагсаалт, нэмэлт шаардлага, тоо хэмжээ

№	Хэрэглэгдэхүүний нэр	Хэрэглэгдэхүүний агуулга	Хэрэглэгдэхүүнд тавигдах шаардлага /хэмжээ, холбогдох стандарт, бусад/	Тоо хэмжээ
Хэвлэмэл материал				
1	Ном	**Эхийн эмхэтгэл** ААЗ, уран зохиол, уран зохиолын бус эх байна. Агуулга нь: - Соёлыг товойлгон харуулсан 20% - Монгол хэлний уран яруу дүрслэл (адилтгал, амьдчилал) нь монголчуудын ертөнцийг үзэх үзэл, тэдний бүтээсэн мэдлэг ухаан, өв соёл байдаг гэдгийн утга, учрыг ойлгосноор эх хэлээрээ бахархах,	Хэвлэмэл бүтээгдэхүүнд тавих ерөнхий шаардлага MNS 5553:2005 Бага, дунд боловсролын хэвлэмэл сурах бичигт тавих шаардлага MNS 5418:2008	Хүүхэд бүрд

DRAFT

		хайрлах сэтгэл төрөх 20% - Зохиолын баатрын бодол, сэтгэл, үг, үйлдэл, зорилгыг товойлгон харуулсан 20% - Гүнзгий мэдрэмж, сэтгэгдэл төрүүлэх 20% - Шүлэглэсэн зохиолын шад холбоцыг тодорхой ойлгомжтой харуулсан 20% Агуулгын эзлэх хувь тэнцвэртэй байна. Үзэл санааны хувьд: - Эерэг санаа дэвшүүлсэн /дүрийн үг, үйлдэл/ гэгээлэг тунгалаг байх - Зохиолын өгүүлэгдэхүүний бүтэц тодорхойлогдохуйц байх - Зөв амьдрах ухаарал, харилцааны зөв хэм хэмжээ, ёс суртахууны зөв ойлголттой болоход нөлөөлөхүйц, байгаль хүрээлэн буй орчинд эерэг хандах үзэл санааг тусгасан байна. - Хүүхдийн хэрэгцээнд тулгуурлаж, сонирхолд нь нийцсэн, амьдралд нь ойр агуулгыг тусгасан байна.		

Хүснэгт 4. Уран зохиол (VII анги)-ын сургалтын хэрэглэгдэхүүний жагсаалт, нэмэлт шаардлага, тоо хэмжээ

№	Хэрэглэгдэхүүний нэр	Хэрэглэгдэхүүний агуулга	Хэрэглэгдэхүүнд тавигдах шаардлага /хэмжээ, холбогдох стандарт, бусад/	Тоо хэмжээ
Хэвлэмэл материал				
1	Ном	**Эхийн эмхэтгэл** Уран зохиолын болон уран зохиолын бус эх байна. Агуулга нь:	Хэвлэмэл бүтээгдэхүүнд тавих ерөнхий шаардлага MNS 5553:2005	Хүүхэд бүрд

DRAFT

		- Соёл, түүхийг товойлгон харуулсан - Монгол хэлний уран яруу дүрслэл (адилтгал, зүйрлэл, амьдчилал) нь монголчуудын ертөнцийг үзэх үзэл, тэдний бүтээсэн мэдлэг ухаан, өв соёл байдаг гэдгийн утга, учрыг ойлгосноор эх хэлээрээ бахархах, хайрлах сэтгэл төрөх 20% - Дүрийн бодол санаа, үг, үйлдэл, зан чанарыг тодорхой харуулсан - Шүлэглэсэн зохиолын шад холбоцыг тодорхой ойлгомжтой харуулсан - Гүнзгий мэдрэмж, сэтгэгдэл төрүүлэх - Төсөөлөх чадварыг товойлгон харуулсан байна. Агуулгын эзлэх хувь тэнцвэртэй байна. Үзэл санааны хувьд: - Эерэг санаа дэвшүүлсэн /дүрийн үг, үйлдэл/ гэгээлэг тунгалаг байх - (адилтгал, амьдчилал, хэтрүүлэл) - Ямар ч нөхцөл байдалд орсон өөрийгөө болон	Бага, дунд боловсролын хэвлэмэл сурах бичигт тавих шаардлага MNS 5418:2008	

DRAFT

		бусдыг хохироолгүй даван туулж буйг үлгэрлэсэн байх - Зөв амьдрах ухаарал, харилцааны зөв хэм хэмжээ, ёс суртахууны зөв ойлголттой болоход нөлөөлөхүйц, байгаль хүрээлэн буй орчинд эерэг хандах үзэл санааг тусгасан байх - Хүүхдийн амьдралд ойр, хэрэгцээнд нь тулгуурласан сонирхолд нь нийцсэн байх		
Зурагт үзүүлэн				
1	Газрын зураг	Монгол орны уул даваа, гол усны нэршил тодорхой, онцлог байгалийн тогтоцыг харуулсан	Стандартын дагуу байх	Ангид 1

Хүснэгт 2. Уран зохиол (VIII анги)-ын сургалтын хэрэглэгдэхүүний жагсаалт, нэмэлт шаардлага, тоо хэмжээ

№	Хэрэглэгдэхүүний нэр	Хэрэглэгдэхүүний агуулга	Хэрэглэгдэхүүнд тавигдах шаардлага /хэмжээ, холбогдох стандарт, бусад/	Тоо хэмжээ
Хэвлэмэл материал				
1	Ном	**Эхийн эмхэтгэл** Уран зохиолын болон уран зохиолын бус эх байна. Агуулга нь: - Соёл, түүх, нийгмийг товойлгон харуулсан - Монгол хэлний уран яруу дүрслэл (ёгтлол, егөөдөл) нь монголчуудын ертөнцийг үзэх үзэл, тэдний бүтээсэн мэдлэг	Хэвлэмэл бүтээгдэхүүнд тавих ерөнхий шаардлага MNS 5553:2005 Бага, дунд боловсролын хэвлэмэл сурах бичигт тавих шаардлага MNS 5418:2008	Хүүхэд бүрд

DRAFT

		ухаан, өв соёл байдаг гэдгийн утга, учрыг ойлгуулах зорилго бүхий эх - Гүн мэдрэмж, сэтгэгдэл төрүүлсэн - Амьдралд, өсөн хөгжих явцад тохиолдож буй бэрхшээл, сэтгэлийн зовнил, асуудал, зөрчлийг шийдвэрлэж буйг товойлгон харуулсан - Шүлгийн шад, холбоц, айзам, хэмнэлийг тодорхой, ойлгомжтой харуулсан байна. Дээрх агуулгын эзлэх хувь тэнцвэртэй тусгагдсан байна. Үзэл санааны хувьд: - Дүр хоорондын харилцаа, хамаарлаас сайн, муу, сайхан, муухайн үзэл тодорхойлогдохуйц байх - Зөв амьдрах ухаарал, харилцааны зөв хэм хэмжээ, ёс суртахууны зөв ойлголттой болоход нөлөөлөхүйц, байгаль хүрээлэн буй орчинд ээрэг хандах үзэл санааг тусгасан байх - Хүүхдийн амьдралд ойр, хэрэгцээнд нь тулгуурлаж сонирхолд нь нийцсэн байх		
Зурагт үзүүлэн				
1	Газрын зураг	Монгол улсын засаг захиргааны зураг, ястнуудын тархан суурьшилыг харуулсан	Стандартын дагуу байх	Ангид 1

Хүснэгт 6. Уран зохиол (IX анги)-ын сургалтын хэрэглэгдэхүүний жагсаалт, нэмэлт шаардлага, тоо хэмжээ

№	Хэрэглэгдэхүүний нэр	Хэрэглэгдэхүүний агуулга	Хэрэглэгдэхүүнд тавигдах шаардлага	Тоо хэмжээ

DRAFT

			/хэмжээ, холбогдох стандарт, бусад/	
Хэвлэмэл материал				
1	Ном	**Эхийн эмхэтгэл** Уран зохиолын болон уран зохиолын бус эх байна. Агуулга нь: - Соёл, түүх, нийгмийг товойлгон харуулсан - Монгол хэлний уран дүрслэл (бэлгэдэл, өвөрмөц, хэвшмэл хэллэг, уран яруу хэрэглүүр) нь монголчуудын ертөнцийг үзэх үзэл, тэдний сэтгэлгээ, бүтээсэн мэдлэг ухаан, өв соёл байдаг гэдгийн утга, учрыг ойлгуулах зорилго бүхий эх - Өнгөрснийг дурсан, ирээдүйг зөгнөсөн агуулга бүхий зохиол - Тохиолдож буй бэрхшээл, сэтгэлийн зовнил, асуудал, зөрчлийг шийдвэрлэж, амьдралд өсөн хөгжиж буй дүрийн зорилго, зан төрхийг товойлгон харуулсан - Амьдралын үнэ цэнийн талаар эрэл хайгуул хийсэн, эргэцүүлэн бодуулсан, - Гүн мэдрэмж, сэтгэгдэл төрүүлсэн - Шүлгийн шад, холбоц, бадаглалыг тодорхой, ойлгомжтой харуулсан байх Дээрх агуулгын эзлэх хувь тэнцвэртэй байна. Үзэл санааны хувьд:	Хэвлэмэл бүтээгдэхүүнд тавих ерөнхий шаардлага MNS 5553:2005 Бага, дунд боловсролын хэвлэмэл сурах бичигт тавих шаардлага MNS 5418:2008	Хүүхэд бүрд

DRAFT

		- Зөв амьдрах ухаарал, харилцааны зөв хэм хэмжээ, ёс суртахууны зөв ойлголттой болоход нөлөөлөхүйц, байгаль хүрээлэн буй орчинд эерэг хандах үзэл санааг тусгасан байх - Хүүхдийн амьдралд ойр, хэрэгцээнд нь тулгуурласан, сонирхолд нь нийцсэн байх		

Хүснэгт 7. Уран зохиол (X анги)-ын сургалтын хэрэглэгдэхүүний жагсаалт, нэмэлт шаардлага, тоо хэмжээ

№	Хэрэглэгдэхүүний нэр	Хэрэглэгдэхүүний агуулга	Хэрэглэгдэхүүнд тавигдах шаардлага /хэмжээ, холбогдох стандарт, бусад/	Тоо хэмжээ
Хэвлэмэл материал				
1	Ном	**Эхийн эмхэтгэл** Уран зохиолын болон уран зохиолын бус эх байна. Агуулга нь: - Монголын түүх, нийгэм, соёлын үнэ цэнт зүйл, үндэсний ижилслийг ойлгуулах зорилго бүхий эх - Зохиогчдын уншигчдад хэлэх гэсэн санааг товойлгон харуулсан - Яруу найргийн айзам, эгшиглэл, бадаглалыг тодорхой харуулсан яруу найргийн төрөл - Үгийн үзүүлэх нөлөөг ойлгуулах зорилго бүхий эх - Дүрийн зан төрх, сэтгэл зүйн шинжийг товойлгон харуулсан байна (Дүрийн обьектив /бодит/ болон субьектив	Хэвлэмэл бүтээгдэхүүнд тавих ерөнхий шаардлага MNS 5553:2005 Бага, дунд боловсролын хэвлэмэл сурах бичигт тавих шаардлага MNS 5418:2008	Хүүхэд бүрд

		/хийсвэр/ шинжийн харьцаа тэнцвэртэй байх) - Зохиогчийн уншигчдад хэлэх гэсэн санааг үг сонголт, уран дүрслэл, бэлгэдэл, хам сэдвээр далдалсан байх - Аливаа зүйлийн зөв буруу байдлыг шинжлэх замаар үнэт зүйлсийг ойлгуулах зорилго бүхий эх - Мэдрэмж, сэтгэгдэл, үзэл бодлоо үндэслэлтэй илэрхийлсэн Агуулгын эзлэх хувь тэнцвэртэй байна. Үзэл санааны хувьд: - Зөв амьдрах ухаарал, харилцааны зөв хэм хэмжээ, ёс суртахууны зөв ойлголттой болоход нөлөөлөхүйц, байгаль хүрээлэн буй орчинд зерэг хандах үзэл санааг тусгасан байна. - Хүүхдийн амьдралд ойр, хэрэгцээнд нь тулгуурласан сонирхолд нь нийцсэн байна.		

Хүснэгт 8. Уран зохиол (XI анги)-ын сургалтын хэрэглэгдэхүүний жагсаалт, нэмэлт шаардлага, тоо хэмжээ

№	Хэрэглэгдэхүүний нэр	Хэрэглэгдэхүүний агуулга	Хэрэглэгдэхүүнд тавигдах шаардлага /хэмжээ, холбогдох стандарт, бусад/	Тоо хэмжээ
Хэвлэмэл материал				
1	Ном	**Эхийн эмхэтгэл** Уран зохиолын болон уран зохиолын бус эх байна Агуулга нь:	Хэвлэмэл бүтээгдэхүүнд тавих ерөнхий шаардлага MNS 5553:2005	Хүүхэд бүрд

DRAFT

		- Өрнө дорны нийгэм, соёлын ялгаатай байдлыг ойлгуулах зорилго бүхий эх - Түүх, нийгэм дэх үнэ цэнт зүйл хэрхэн бий болсныг эрэн хайх, эргэцүүлэн бодуулах - Амьдралын үнэ цэнийн талаар эргэцүүлэн бодуулсан - Үндэсний болон бусад улс үндэстний соёл, оюуны үнэт зүйлсэд хүндэтгэлтэй хандах, хамгаалах, хайрлан авч явах, өвлөн залгамжлах ёстойг сануулсан - Эх хэлэнд монгол хүний өв соёл, мэдлэг ухаан хадгалагдаж байдгийг ойлгуулах зорилго бүхий эх - Олон ургалч үзэл бодлыг хүндэтгэх, бусадтай хүндэтгэлтэй харилцах ёс зүйг эрхэмлэсэн - Зохиогчийн уншигчдад хэлэх гэсэн санааг товойлгон харуулсан (Үг сонголт, уран дүрслэл, бэлгэдэл, хам сэдэв, цаг хугацаа орон зайн гажилтаар далдалсан байх) - Яруу найргийн хэлбэр, бүтэц тодорхой харагдах шүлэглэсэн төрөл Агуулгын эзлэх хувь тэнцвэртэй байна. Үзэл санааны хувьд:	Бага, дунд боловсролын хэвлэмэл сурах бичигт тавих шаардлага MNS 5418:2008	

DRAFT

		- Зөв амьдрах ухаарал, харилцааны зөв хэм хэмжээ, ёс суртахууны зөв ойлголттой болоход нөлөөлөхүйц, байгаль хүрээлэн буй орчин, бусдад эерэг хандах үзэл санааг тусгасан. - Хүүхдийн амьдралд нийтлэг тохиолддог, хэрэгцээнд нь тулгуурласан сонирхолд нь нийцсэн байна.		
Зурагт үзүүлэн				
1	Зурагт үзүүлэн	Өрнө дорнын яруу найргийн хэлбэр, бүтцийн ялгааг харуулсан байна. Рубай, хайку, сонет, монгол шүлгийн холбоц, айзам зүй, бадаглал зүй, эгшиглэл зүйг харьцуулсан байдлаар тоон болон тэмдэгтээр харуулсан зураглал бүхий байх.	Зурагт хуудасны зориулалт, хэрэглээнээс хамаарч хэмжээг тодорхойлно. Хэрэв хананд байрлуулах бол хүүхдэд харагдах байдлыг тооцохыг анхаараарай. Үсгийн төрлүүдийг өөрийн зохиомжийн дагуу шийдэх боломжтой. Өнгө хэт хурц тод биш байна. Зурагт хуудасны зориулалт болон хаана байрлуулахаас хамаарч гадуур нь бүрж болно. Анги танхимд ил байрлуулах зурагт хуудасны хэвлэлд хэрэглэх материалууд нь байгаль, цаг уурын нөлөөлөлд тэсвэртэй, хүүхдийн	Ангид 1

DRAFT

			эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөгүй байна.	
2	Газрын зураг	Дэлхийн газрын зураг. Өрнө, дорно хэмээн хуваагдсан байдлыг тодорхой харуулсан байх.	Стандартын дагуу байх	Ангид 1

Хүснэгт 3. Уран зохиол (XII анги)-ын сургалтын хэрэглэгдэхүүний жагсаалт, нэмэлт шаардлага, тоо хэмжээ

№	Хэрэглэгдэхүүний нэр	Хэрэглэгдэхүүний агуулга	Хэрэглэгдэхүүнд тавигдах шаардлага /хэмжээ, холбогдох стандарт, бусад/	Тоо хэмжээ
Хэвлэмэл материал				
1	Ном	**Эхийн эмхэтгэл** Уран зохиолын болон уран зохиолын бус эх байна. Агуулга нь: - Соёл, түүх, нийгмийн асуудлыг эргэцүүлэн бодуулсан - Нийгмийн болон соёлын тогтвортой хөгжлийг товойлгон харуулсан - Хүний мөн чанар, хүн байхын утга учир, амьдралын үнэ цэн, үнэт зүйлийг эргэцүүлэн бодуулсан - Зохиогчийн уншигчдад хэлэхийг хүссэн санааг товойлгон харуулсан эх - Үгийн үзүүлэх нөлөөг ойлгуулах зорилго бүхий эх - Айзам, эгшиглэл, бадаглалыг тодорхой харуулсан шүлэглэсэн эх - Монгол хэлний уран яруу дүрслэл нь монголчуудын бүтээсэн мэдлэг ухаан, өв соёл байдаг гэдгийн утга, учрыг ойлгосноор	Хэвлэмэл бүтээгдэхүүнд тавих ерөнхий шаардлага MNS 5553:2005 Бага, дунд боловсролын хэвлэмэл сурах бичигт тавих шаардлага MNS 5418:2008	Хүүхэд бүрд

DRAFT

		эх хэлээрээ бахархах, хайрлах сэтгэл төрөх - Дүрийн нийтлэг түгээмэл /хэв шинжит/ ба тусгай тодорхойн /бодьгал/ диалектик харьцааг харуулсан байх - Цаг хугацаа орон зайн шугаман бус үйл явдал бүхий постмодернист сэтгэлгээний зохиол - Зохиогчийн уншигчдад хэлэх гэсэн санааг үг сонголт, уран дүрслэл, бэлгэдэл, хам сэдэв, цаг хугацаа орон зайн гажилтаар далдалсан байх Үзэл санааны хувьд: - Зөв амьдрах ухаарал, харилцааны зөв хэм хэмжээ, ёс суртахууны зөв ойлголттой болоход нөлөөлөхүйц, байгаль хүрээлэн буй орчинд эерэг хандах үзэл санааг тусгасан байна		
Зурагт үзүүлэн				
1	Газрын зураг	Түүхэн зохиолд гарч буй үйл явдлын газар орон нь одоогийн аль аймаг, сумын газар орон болохыг харуулсан байна.	Газарзүйн зурагт байх ерөнхий шаардлагыг хангасан байх Газарзүйн зураг нь шинжлэх ухааны маргаангүй байх Ангийн ханaнд байрлуулах үзүүлэнгийн хэвлэлд хэрэглэх материал нь байгаль, цаг уурын нөлөөлөлд тэсвэртэй, хүүхдийн эрүүл	Ангид 1

DRAFT

			мэндэд хор нөлөөгүй байх.	
2	Уран зураг, Гэрэл зураг	Зохиолын утга санааг илэрхийлэхүйц, тайлалд нөлөөлөхүйц уран зураг, гэрэл зураг байх Үүнд: - Дэлхий нийтэд хүлээн зөвшөөрөгдсөн сонгодогт тооцогдсон зураг - Хүүхдийн нас сэтгэхүйн онцлогт тохирсон гэгээлэг өнгө аяс, утга агуулга шингээсэн байх - Нийгэм цаг үеийн нөхцөл байдлыг илэрхийлэхүйц - Олон ургалч үзлээр тайлбарлагдахуйц	Тод харагдахуйц байна	Багц 1

DRAFT